

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. одд. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається

ПРЕДПЛАТА В КРИВУ:
Місячно 5-00 злот.
Чотирьохмісячно 18-00 „
Піврічно 32-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді: Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7-50 злот. Швейцарії 7-50 злот. Швеції 6 шв. фр. Чехословаччині 20 ч. к. Румунії 150 лей. Англії 7-50 злот. Аустрії 7-50 злот. Зимова адреса і злот.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Купуйте Календар-Альманах „Червоної Калини“ на рік 1931. = Ціна 3 зол.

Народе Український!

Дня 30. серпня ц. р. розв'язано Сейм і Сенат та розписано нові вибори до законодавчих палат: на день 16. листопада до Сейму і на день 23. листопада до Сенату.

Сталося це тоді, коли Ти, Народе Український, переживаєш найстрашніші злидні, коли немилосердна доля дає Тобі особливо прикро відчувати свою важку руку. В обличчя важких подій, з якими зв'язане ціле Твоє існування, свідомі великої відповідальності за Твою будучину, три найстарші українські політичні партії:

Українське Національно-Демократичне Об'єднання,
Українська Соціалістично-Радикальна Партія і
Українська Соціал-Демократична Партія

та білоруські політичні партії:

Білоруська Християнська Демократія і
Білоруський Селянський Союз

подали собі руку до згоди, створили один великий український і білоруський **виборчий блок** та рішили звернутися оце до Тебе, Народе Український, з гарячим покликком:

пійти лавою до виборчої урни й одноставно засвідчити свою організованість, дисциплінованість та громадську зрілість.

Ми свідомі того, що домагання заступників українського населення у польських законодавчих палатах є нехтовані і легковажені. Дотеперішня наша важка боротьба навчила нас, що Українському Народові не допоможе ніщо, тільки його власна сила. Огже беремо участь у нових виборах тому, що ці вибори мають стати мірою й показником нашої сили і мають дати нове українське представництво, яке стане речником Твоїх прав і висловником Твоїх змагань перед цілим світом. Це представництво мусить опертися на Твоїх, Народе Український, голосах і в Твоїх масових голосах та Твоїй тривкій організованості мусить знайти доказ Твоєї непохитної волі здобути всі свої справедливі **національні і соціальні права.**

Тому зобов'язані українські національні і демократичні партії, не порушуючи своїх окремих ідеологічно-програмових завдань, закликають усіх українських селян, робітників та інтелігентів, усі класи і верстви Українського Народу до голосування за списком Українського і Білоруського **Виборчого Блоку**, що має на увазі спільну мету всіх нас українців без огляду на партії, класи і віросповідання

Могутнім голосом маєш Ти, Народе Український, засвідчити при цих виборах своє змагання до **Волі** та своєю любов'ю до прадідної **Землі** і до національної **Культури**. За нашим **Бльоком** стоять **усі** українські і білоруські народні маси. Проти цього **Блоку** виступають лише польські партії, комуністи, селяроби, всякі їх прислужники та національні перевертні.

Голосуючи на свій виборчий список, Ти, Народе Український, одночасно протиставиши всім, хто Тебе гнобить і визискує. Нинішні вибори мають скріпити свідомість Твоїх національних прав. Народе Український, та зорганізувати Тебе краще для боротьби проти всякого гнету.

Громадяни і Громадянки!

Йдіть до виборів під гаслами нашої **Виборчого Блоку:**

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ХАРАКТЕР НАШОЇ ЗЕМЛІ!

ЗА ВОЛЮ!

ЗА ЗЕМЛЮ!

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДУХОВУ КУЛЬТУРУ!

ПРОТИ ВИЗИСКУ В УСІХ ЙОГО ФОРМАХ!

ЗА ОХОРОНУ СЕЛЯНСЬКОЇ І РОБІТНИЧОЇ ПРАЦІ!

ЗА НАРОДОПРАВСТВО!

ПРОТИ НАСИЛЬСТВА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ:

Д-р Дмитро Левицький, вр. голова.

Д-р Любомир Макарушка, вр. головний секретар.

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛІСТИЧНО-РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ:

Іван Макух, вр. голова.

Матвій Стахів, вр. головний секретар.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ:

Д-р Лев Ганкевич, вр. голова.

Іван Квасниця, вр. головний секретар.

Львів, 30. вересня 1930.

Т-но взаїмн. обезп. „Дністер“ не не прихатна, але всенародна установа. Майно „Дністра“ є майном цілого народу, тому обезпечуйте свої будинки на дозволена законом 1/3 часть, а рухомости в повній вартості в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“, у Львові, вул. Руська ч. 20.

УНДО, УСРП і УСДП.

Львів, 30. вересня 1930.

Поруч вибіле виборча підстава всенародного українського і білоруського Виборчого Блоку: блоку п'яти партій, які представляють величезну більшість двох славянських народів у Польщі та які при найкращих умовах життя цих народів пона месах польської держави — є переважно найпопулярнішими політичними організаціями та найбільш авторитетними висловниками волі в думок усіх українців і білорусів на землі сучасній. Поширення блоку Українського Нац.-Дем. Об'єднання і Української Соц.-Радик. Партії на Українську Соціал-Демократичну Партію замирило остаточне оформлення єдиного українського виборчого фронту і дозволило аперіорно заміняти цим фронт лавою спільним покликком, а в тому успішно так спільні виборчі гасла. Ці гасла в нас є спонуканням до спільного ідеологічного програмом, є спільним спільною ідеологічною платформою, яка стала моральною базою Блоку.

Ці гасла говорять широчинно про характер українського Виборчого Блоку, про тих, хто в ньому є і — кого в ньому нема. Є всі ті, щодо яких нема ніякого найменшого сумніву, що вони стоять на ґрунті 1) національному і 2) демократичному. Огже — логічно — нема нікого з тих, які не вважають на фірмовий примітний „український“ соціальний ідеологізм або жно інтернаціоналістами або своєю співпрацею з інтернаціональним табором позали шовінізму у порожній сумні ширі своїй національно-українських послідів і почувань. Тут належать комуністи. Селяроби і т. ін. Українська Партія Праці; про Сель-Роб правдиво не відомо тому, що ця партія сама себе формально відкинула і фактично не існує і тому жє з тих принципіальних мотивів не може видіти у міжпартійних конфігураціях. Нема теж у Блоку ніяких груп, які залюбки декларують свої „фашистські“, аперіорно національно-радикальні симпатії. Різ ясна, що не належать до Блоку групи чи партії, які самі не признаються до приналежності до українського народу чи навіть ясно окремості української нації похулях. Це торкається обох нині взаїмн. ворогуючих візломів: 6. москвофільського табору, до якого належить (об'єднаного) „РАП“ (Руска Аграрна Партія) і русофільського „РОО“ (Руска Селянська Об'єднання). Про відсутність у Виборчому Блоку цієї останньої групи погодимо ширше при нагоді висвітлення причин, чому у Блоку білоруського і українського населення у Польщі нема розіни і послідки цим останніх ідеологічно-теоретичних статей п. Кареніна в „Руському Голосі“ унеможливила групи РОО участь у Блоку. На основі сказаного, можна підкреслити ще одну характеристичну рису Блоку: належать до нього лише формально і фактично теж „єдині“ організовані політичні партії, огже об'єдналися ті гурти людей, які вправді під оглядом свого національно-політичного „арезо“ не викликають застережень, однак як суцільно-організаційні деліції в творенні Блоку не могли виходити в рахунок деякі коливні холмсько-польські угруповання.

Таким робом Виборчий Блок уявляє собою єдиний і гармонічний цілість. Цей Блок об'єднує всі активні творчі і політичні сили українського народу, і це такий наявний факт, що доклада цього Блоку мусить об'єднатися також усі українські неспартійні одиниці, буквально всі, хто хоч трішки почуває свою потребу національної солідарності.

Позір! Купці, Промисловці, Ремісники! Позір!

Чи Ви вже передплатили одинокий місячник, присвячений справам торгівлі, промислу і ремесла „ДОБРОБУТ“? Вже появилсь 4. число! Якщо ні, то пишіть на адресу: Львів, Ринок ч. 10, а вишлемо негайно зразкові числа. Ціна примірника 50 сотиків.

також того самого дня випущено по переслуханнях п. Воробйчу, д-ра Коритовського (держано його 10 годин на те, щоб переслухати як свідка), суддю Гладішовського, дир. Рубчака й кнговода Антона Возника (шукали за Олександром Возником, а Антона задержано 4-ий день). Решту переведено по ще недокінченого, мокрого магістратського арешту. По полудні переведено ще ревізію в помешканні судді Микласевича і в судових бюрах суддів Гладішовського й Микласевича. П. Чорнітову аж на лікарське свідоцтво випущено на віч до грудної дитини. Дня 27. вересня випущено ве-

Виїжджаю зі Львова 1-го жовтня, вертаю 26-го жовтня.

Д-р Іван Куровець.

чором Левка Барнша, а за те додано до арештованих Дарку Посацьку, Олю Мацолівну, Миколу Козоріза, Іандора Мацолу й Осипа Микитку. Дня 28. вересня передполуднем випущено Івана Короля, а всіх придержаних 12 осіб (суддів Гладішовського й Микласевича, Аронія, Д. Кушлика, М. Козоріза, І. Мацолу, Ф. Біленького, О. Микитку, Д. Рубчаківну, Д. Посацьку, О. Мацолівну й п. Чорнітову з кількисичним сином) відвезено до Станиславова. На двірці приєднано до транспорту вчительку Елеонору Скрутінну з Камея.

Рогатин.

Дня 24. IX. карна експедиція, зложена з поліцаїв, удруте переподила ревізію у всіх майже українських установах і в домах українських інтелігентів Рогатина. Ревізія зачалася від української гімназії, куди прийшло 30—35 поліцаїв ще досвіта. Трусил по всіх усядах і знищили багато з внутрішнього уладження. Були найперше в управителя бурси ім. Т. Шевченка проф. В. Ратича і в проф. Ом. Бачинського, але нічого не знайшли. Потім подалися до канцелярії „Р. Ш.“, де перевернули всі акти і також нічого не забрали. З черги перетрусили всіх бурсаків (бурса є в будинку гімназії), яким попорозі сімники, подушки і т. д. В одній кімнаті навіть розбирали підлогу, бо побачили маленький отвір, що видався їм підозрілим. Очевидно — теж нічого не знайшли. Коли стали сходитися до школи ученики і професори, почалося з ними. Не найшовши у нікого абеолотно нічого підозрілого, кількох поліцаїв поїладо на стрих. Хотів піти з ними і гімн. сторож, але його не пустили і поїладо самі. По кількох хвилинах вже стали кричати, що найшли бомбу в отворі коминна. Слід зазначити, що в дні 14. IX. ті самі поліцаї переводили основну реві-

Чай марки Бузьок

з останніх жнив
можна вже всюди дістати.

зію м. ін. і на тому самому стриху, але тоді там нічого не було.

Того самого дня переведено також вдруге ревізію у б. посла Кузика; у нього все знищено до таа, при чому і його і його сина розбирали двічі до нага. Після того його арештували і відставили до арештів місц. суду. Строга ревізія була також у о. Т. Кудрика і в адв. д-ра С. Гладкого.

В неділю відставлено до бережанської тюрми ажаря д-ра Володимира Вербенця, якого арештовано за те, що був опікуном шкільного пласту. Арештований має 60 літ і нелегко йому буде перенести побут у тюрмі. Крім того арештовано і відставлено до бережанської тюрми: Яр. Гладкого, Вол. Гладкого, Ст. Басадинського, Богдана Бігуса, Ст. Гебу і Петра Семкова. Всім вичисленим закидають співучасть у саботажах.

В сусідстві Рогатина була карна експедиція в Пукові, Залузжю та Вербілівцях.

Васючин, пов. Рогатин.

Дня 25. і 26. вересня до села приїхала 5. комп. поліції із Мостиск під командою аспіранта Шимонівця. Поліція окружила село, а коли передлянке населення почало втікати до ліса, поліція стріляла і збила малоумного парубка Михайла Мовчаня, що мав бути посвідчити численні селяни, м. і. Федь Мельник і М. Андрусів. Після цього 6 поліціянтів зайшло до дому о. Сайкевича і розпочали особисту реві-

Спалили Пластовий Табор.

Довідемося, що вночі з четверга на п'ятницю невідома рука підложила вогонь під таборів будинки на СОКОЛІ БІЛЯ ПІДЛЮТОГО. Як будинки згоріли, ще не устійнено. Таборів забудування на Соколі складалася з чотирьох дерев'яних будинків (2 мешкались з чотирьох канцелярій) та п'ятого — великої світлиці — викінченого щойно мін. року.

зію. Парох о. Сайкевич стоїть дні години лицем до стін із руками до гори, а поліція перенертає все горі дном. Старешку матір о. Сайкевича і його дружинку виведено на двір і вони мусіли розкидати ширти. Після чого виспали о. Сайкевичеві на голову три із подушки і казали розкидати також збіжжя. Відтак священника і всіх свідомих селян завезли до коршми, де відбулась друга ревізія, при якій очевидно теж нічого не найдено. Ревізія відбулась і в кооперативі, де знищено все майно. Вечором до села прийшла ще 4. комп. поліції, яка окружила ліс. Побиті такі селяни: Степан Іванків, Гриць Постольон, М. Левицький, Анна Мовчан, Анна Левицька, Анна Гиня, Дмитро Гиня, Олекса Левицький, Гриць Шматолуха, Данило Кизан, Федь Носик, Ів. Заставний, Василь Баран. Під час ревізії в домах селян поліція розкидала печі, ломала ліжка і т. д. Окрема комісія ствердила, що ніхто з селян до поліції не стріляв, хоч так писала вся польська преса.

Васючинський.

Мартинів Старий, пов. Рогатин.

Дня 26. вересня ц. р. зіхало до Мартинова Старого, пов. Рогатин, 100 поліціянтів, що розпочали ревізію, подібну до ревізій по інших селах. Люди потерпіли дуже багато. Важко побити в часі трусу: Андрія Петрова, Павля Петрова, Василя Олексина, радного і голову чит. „Прогреси“ та Михайла Петрова. В читальні подерті чит. книги і нові календарі „Народньої Справи“. В управ. школи Вол. Порини ґрунтовна ревізія тривала 3 год. Школа у нього дуже велика. Крім того такі-ж ревізії перевели у 17 селян. Шкоди всюди дуже багато.

Підгаєччина.

У вівторок 23. вересня явилася в Підгаєччях карна експедиція, зложена з около 100 поліцаїв. Арештовано кількадесять місцевих громадян, інтелігентів і міщан, які беруть якунебудь участь в українському громадському житті. Арештованих спроваджували до місцевого магістрату, а потім випроваджували поодиноким до переслухання. Побиті тяжко: б. посол Олекса Яворський, ветеринар Фаріон, нотар, кандидат Когут, о. Блзовський, студенти Сена і Починок, нотаріальний соліциатор Еліа, одна жінка, вдова по гімн. учителі і кільканадцять інших інтелігентів та міщан. Всіх побитих є 25 осіб, з того три особи борються зі смертю. В 8. год. веч. випущено всіх побитих на волю.

В середу 24. вересня той самий відділ поліції підійшов до села Голіч, віддаленого 10 км. від Підгаєчч. Що там діялося, нині ще не знаємо; час до часу доходить звіди відгомін крісових стрілів.

Того самого дня (24. IX.) везено вулицями Підгаєчч арештованих селян із села Заставча. Всі вони сильно побиті. Їх вигляд такий, що дивлячись на них, плакали навіть деякі підгаєчські поляки.

Арешти в Перемишлянщині.

Дня 25. вересня ц. р. арештовано в Перемишлянщині 50 громадян, з яких 38 після переслухання звільнено, а 12 відставлено до тюрми при окружному карному суді в Бережанах. Називає арештованих: 1) адв. д-р Степан Кушнір, 2) адв. д-р Франц Свистель, 3) о. Омелян Ковш, 4) інж. Евстахій Ковш, 5) дир. кооп. Евст. Безпята, 6) Степан Безпята, уч. VIII. кл. гімн., 7) Іван Трофимак, ремісник, 8) Уринович, адв. соліциатор, 9) Процик Андрушко і ще якихсь двох учнів з VIII. кл. гімн.

Дрогобиччина.

Повідомляють нас з Дрогобича, що вистка, подана польською пресою про те, немов би в лікарі Каси Хорих у Тустановичах д-ра Миколи Терасцького найдено при ревізії 20 чи навіть 30 крісів, вислана просто з палачи. Ночні свідки ревізії стверджують, що у д-ра М. Терасцького не знайдено а не забрали анігазі нічого.

Український Науковий Інститут у Варшаві.

„Видом. Укр.“ подають сідуючі інформації про новозаснований у Варшаві т. зв. Український Науковий Інститут. Засадання цього Інституту є, мовляв, студій з господарського життя, культури й історії українського народу, як також приготування сил до наукової праці. До складу Інституту входить значаїні і надзвичайні члени: першими можуть стати професори або доценти внаслідок для науки вчені, а надзвичайними членами — вчені, які займаються студіями над побутом українського народу. Значаїні члени творять Колегію Інституту.

В Інституті є тепер відділи: господарського й суспільного українського життя, політичної історії, історії української культури в першональній історії. В міру потреби міністр освіти може відтинати в інші відділи. Зпоміж значаїних членів міністр освіти іменує на внесок Колегії директора Інституту на двохлітній період, а на внесок директора — секретаря. При Інституті існує бібліотека й власний орган п. п. „Праці Українського Наукового Інституту у Варшаві“. Директором Інституту призначено проф. О. Лотоцького, секретарем проф. Романа Смал-Стоцького.

До повних інформацій „В. У.“ додаємо власні, а саме, що членами Інституту можуть стати лише українські емігранти, себто, що доступ до Інституту дуже важкий і в багато чому подібний до Наукового Інституту в Берліні. По суті ролі варшавського Інституту вельми до задоволення утримання кільком одиницям. Про користь для науки з Інституту можна буде говорити лише після появи друком більш кількох перших його книжкових видань. В усякому разі рекомендувати той Інститут як якийсь „алобуток“ для української культури в Польщі — і смішно і неспасно.

БАТЬКИ! Не відкладайте забезпечення свого життя, а зробіть це негайно в Товаристві

„КАРПАТІЯ“ Львів, Руська ч. 18. Цього домагається рішуче майбутнє вашої родини.

По розв'язанні тернопільської гімназії.

Як вже відомо, рішенням міністерства освіти розв'язано тернопільську державну гімназію з укр. мовою навчання. Директор гімназії Михайло Губчик і професори опинилися нараді на прикусюх фєріях. Виявлять зааряджень щодо них повищо нема. Кажуть, що деякого зі старших співробітників, а решту попереднесать на захід. Будинок гімназії замкнений і перед ним стоїть поліційний постерунок в день і вночі. Акти передано директорові державної класичної гімназії Пятлені. Свідомість і метрики мають одержати учні поштою. Учні трьох перших класів можуть бути прийняті до місцевих польських шкіл в міру місця, учні від IV. до VIII. кл. також тільки до польських гімназій з уникатком міст Тернопіль, Дрогобич і Рогатин на основі окремого дозволу кураторії. Просьбу на прийняття треба вносити на руки директора Пятлені. По селах розв'язано бістку, що тільки тих учнів розв'язаної гімназії будуть приймають до польських гімназій, котрі перейдуть на римо-кат. обряд.

Перевірюйте виборчі списки!

Від дня 27. вересня ц. р. по всіх виборчих об'єднових комісіях виложено до публічного перегляду виборчі списки. Кожен виборець — українець і українка — обов'язаний перевірити, чи є записаний у списку. Коли хто не записаний, хай негайно внесе рекламцію, щоб його аписали.

ВИБОРЧІ СПИСКИ БУДУТЬ ВИЛОЖЕНІ ДО ПУБЛІЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ЛИШЕ ДО 10. ЖОВТНЯ Ц. Р. Спішіться, щоб на списку не забракло ні одного виборця українця і українки, так само як ні одного нашого виборця не сміє забракнути в день голосування при виборчій урні.

ОСТАННІ ВІСТІ

ГОЛОВИНСЬКОГО ЗАСТРІЛИЛИ.

ПАТ повідомляє під датою 30. вересня: Нині, на зарядженні прокуратурської влади, відбулася в Бібрі конфронтація Юліана Головинського, команданта УВО, підозрюючого в приготуванні нападу на поштової амбуляції біля Бібрі в липні п. р., зі свідками події або іншими людьми, що могли устатити ідентичність справників. Під час повороту з Бібрі до залізничної станції Хайбівичі, Головинський скористав із того, що один із ескортуючих поліцаїв задержався, ударив пистуком другого та хотів утекти. В погони пустився інший поліцай та вистріляв за Головинським в голову та поклав поціланим Головинського в голову та поклав його трупом на місці. Тіло забезпечили для розпорядження судової комісії.

ДОВКОЛА ПОБУТУ МИТРА ШЕПТИЦЬКОГО У ВАРШАВІ.

Варшавські політичні кола є думки, що митр. Шептицький буде інтерв'юватися в центр. владі в справі закриття українських гімназій в Тернополі й Рогатині та в справі розширення „Пастеру“.

У тих самих колах кажуть, буцімто митр. Шептицький приготував пастирський лист до гр.-кат. вірників.

АРЕШТУВАННЯ.

Дня 30. вересня поліція у Львові арештувала Мих. Пелеха, студ. III. р. фільософії. Йому закидали підпад домішки ПШЛ на Лемандівці. Під закладом піднялу 7 стирт збірка у Василеві арештували Наз. Заяця, кооп. урядовця в Рогатині.

Польські джерела повідомляють, що поліція в Любліні Вел. перевезла ревізію у місц. пароху о. Федиского. Найдли в нього підбито дві ручні гранати та примірники „Сурми“. Також у вік. Божейка знайшли буцімто матеріали, які „доказують його приналежність до УВО“ (?) О. Фабінського, його сина й о. Божейка арештували.

БІВІВСТВО.

До хати Івана Костюка в Костянах (пов. Любачів) вистріляли хтось крізь вікно й убив Костюкову жінку.

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

Перед львівським судом присяжних відбувся 30. вересня розправа проти 24-літ. Гр. Тюна із Белсена. Йому закидали поширювання брошури УВО „Сурми“, що визнавав в підірваннях Сх. Ганчини від Польщі і до збройного виступу проти держави. Крім того продавав фотографії Яр. Любичич (якого застріляв поліцейський під час нападу на анертар), себто за злочини держ. зради а \$ 58 ц. і 59 б. Трибунал засудив Тюна на 3 роки тюрми. Обвинувачував прок. Мостовський, боронив д-р (Старосольський).

ХУРТОВИНА НАД РОГАТИНЩИНОЮ.

Дня 29. вересня навістив Рогатинщину кількогодівня хуртовина зі снігом та громи. Громи спричинили 5 пожеж і ушкодили телеф. апар. Від грому згоріли будинки: на фільварку Вахмеля в Кутнях стодола зі збіжжям, варт. 15.000 зол., в Тюкові стодола, шопи та курник Ів. Бандури варт. 3.000 зол., у Пана Гаврилюшина в Загірці згоріла крива хата, варт. 200 зол., у Фр. і Ст. Квятковських хата, стайня та стодола, варт. 3500 зол., у Фр. Скотницького в Раданові стодола та стайня.

ПРОФ. БАРТЕЛЬ ЗРІКСЯ РЕКТОРСТВА.

Дня 30. вересня проф. Бартель зрікся становища ректора львівської політехніки, яке то стинувивше мав обійти ще 1. вересня. Нового ректора виберуть у жовтні. Проф. Бартель зрікся ректорства, щоб написати працю „Про перспективу“ та спомини.

НОВИЙ УРЯД В АВСТРІЇ.

Дня 30. вересня през. Мікаєл (менувал новий кабінет: канцлер і військ. справи Богон, віцеканцлер і сусп. опіка Шміт (б. міністр освіти і кабінеті о. Зайпед), закорд. справи о. Зайпед, внутр. справи кн. Штеренберг (ком. Гаймвер), справедливості д-р Гібер член Гаймвері (вогар у Заальбурзі), торговля Гаймал, хліборобство Талер, фінанси Юх, освіта Чермак. Кабінет складається виключно з членів хр.-сусп. партії і 2 членів Гаймвері.

ПОЖЕЖА В ГОРОДИЩІ.

В Городищі (пов. Тернопіль) на фільварку Зелаского згоріла стирта бобика і насіння цукрових буряків. Від стирт загорів шопи та крива стайня. Шкоди є на 36 тис. зол. Власник фільварку стріляв нібито до підпалача.

ЗЕМЛЕТРУС У ЧСР.

В околиці Хебу і Фр. Варі був 29. вересня вечором землетрус. Тривав 20 секунд. В інших місцевостях відчували також потрясіння.

3 ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

3 діяльності Батьківського Кружка при держ. українській гімназії (у Львові).

III. Завдання Збори Батьківського Кружка при держ. українській гімназії у Львові відбувся дня 14. IX. 1930 р. при засіданні учасні директора гімназії п. Лещиці, учит. збору та члени зборів батьків і матерів учнів гімназії.

Завдання Батьк. Кружка — це моральна і матеріальна допомога шкільній молоді в теперішніх трудних часах і гармонізація співпраці дому і школи над вихованням молоді на здорових і характерних громадян та різних членів шкільної. Невловучи свої завдання, згадав В. К. чайню для учнів, у якіх видається около 200 тис. злотих щодня по денешніх цінах, а того 20 безплатно. Крім того влаштував Виділ відпочинку в сільській і невідпочи та урядовува імпресі. а шкільні дані молоді. Дозиди в основі і дозволити дати учнів призначено на улаштування купальні.

Зміст діяльності Виділу привласни Збори до відома а призначенням для членів Виділу та поділом для Шкільн. що працювали в чайні, і дані учит. збору, якого члени не виступали часу і тривали доора молоді.

На Зборах вибрано Виділ Кружка в такому складі: п-і Перфецька Марія — голова; о. Попель Т. — заст. голови; п-і Лущицька Ір., касієр; п. Телія І., секретар; пн. Володимир М., Гейрова І. і п. Назар В., члени; пн. Струмицька О. і Чарняська О., пн. Кошаченя Р. і Оришні Г., заст. членів Виділу. У склад Ревіз. Комісії виходить: п-і Стефанівська Ст., о. Буцацький Ол. і п. Березовський Амбр., члени та п. д-р Бурачківський Т., заст. члена.

Новий Виділ поставив собі за мету поширити дитю дозвіллявання шк. молоді та допомогти бідним учням у шк. оплатах, які в б. шк. році відкинуло на 150 зол. Виділ звертається отом до батьків і опікунів учнів, щоб стали дієвими в діяльності членами Кружка. Без допомоги та зацікавлення громадянства Виділ не зможе виконати як свій свого завдання, не зможе заповнити багатом ліхам нашої нечисленної шкільної молоді, виставленої на різні життєві проби. — В членів Батьк. Кружка найкраще впливатися в часі кожноразової шкільної інформаційної конференції.

Народний гнів зростає.

„Комуніст“ подив, що на Україні викрили нову антибуржуазну організацію, яка нападає на рад. установи і досі була в комуністів. Члени цієї організації, Чепурного, Іванирського і Яковлева вже розстріляно. У Поминках під Київом озелени вбили голову ради. В селі Дзусі були справжні заворушення і озелени двома мли вбили голову ради Симоненка, члена ради Кишча та інспектора міліції Васюченка. Під Луганськом озелени вчинили самосуд над комуністом Торгою, якого зарубали сокирами. В селі Луганську робітники вбили комуніста Ябло-ніського.

3 постійної хроніки.

В Москві подив, що там закінчилась судова розправа проти російських економістів обвинувачених у саботажі. Із усіх обвинувачених 46 осіб засуджено на смерть і заразже розстріляно. — В Москві арештували крім того члена академії і б. ректора університету Черкаського, професорів Гігорова, Чарновського і Богодильського. Всіх арештувано на те, що вони беручи участь у концерті вчених у Берліні, навідали зв'язки із буржуазними членами.

Масарик про польський коридор.

Відень. А. Т. В. „Н. Фр. Прессе“ оголошує інтерв'ю із президентом Ч. С. Р. Масариком, який між іншим казав: „Для європейського мира є дві головні небезпеки, польський коридор і Мадридська. Німеччина ніколи не згодиться на те, щоб Східна Прусія постійно була під неї підірвана. Щодо Мадридщини, то її агресивна політика також загрожувє мирові“.

Буденний проти ДПУ.

В останніх часах ДПУ арештувало багато осіб військового складу червоної армії. Це обурило Буденного і він на військових зборах заявив: „Ті чекісти не мають нічого до роботи і є пудиль підумують усім йому, контрреволюційні організації та арештують невинних людей! Із тим треба скінчити!“ Ці слова Буденного напали в СРСР широким відгомін і спричинили конфлікт цього генералізму із ДПУ.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямні!

Гітлерівці б'ють комуністів.

В німецькій місті Бергріна підняв війна національних соціалістів прихизники Гітлера ринили на комуністів погром і убили майже 50 осіб; гітлерівців було ранених тільки 4 особи.

НОВИНКИ

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє (217) число „Діла“ сконфісковано: за точку „б“ другої резолюції у комуністичних центральних комітетів трьох українських партій, що був надрукований на передовому місці; за два речення в статеві: під написом „Арешти й репресії в Белзщині“ (стор. 3); за опис подій у Чернеліві Руським, Ходячкові Мамі і в Гринках-Кутах у Тернопільщині; за опис подій у селі Швейкові (пов. Підгайні) — все на 3-тій сторінці; і накінці за новинку п. н. „Відносини в Тернополі“. Це 12-та а черв конфіскація „Діла“ а цьому році.

— 3 технічних причин ми приневолені, на жаль, перервати на це одне число продовження „Отвертого листа“ В. Липинського п. н. „Розкоз серед гетьманів“. В найближчому числі послідує дальша частина того листа.

— Ревізія в семінарії Є.С. Василюк у Львові. У зв'язку з аквіліцією „Пастеру“ дня 28. IX. поліція перевезла ревізію в приватній учит. семінарії у Львові при вул. Потоцького. Крім того перевезено особисту ревізію в учениці цієї семінарії Марії Труссеніанові. Не найдено нічого.

— Гостре стріляння. В днях 1, 2, 4, 9, 11, 13, 15, 18, 20, 22, 23, 25, 27, 29. та 30 жовтня на військовій стрілянці на Замарстиніві відбудуться вправи в гострім стрілянні і в тих днях площу стріляниці треба для власної безпеки оминати.

— Родина трагедія в Стоянові. Дня 22. вересня стануа перед судом присяжних у Львові молодий господар Іван Батюк зі Стоянова обвинувачений в намаганні убийстві свого батька Михайла. А що вже в часі слідства і на першій розправі 4. червня ц. р. зраджував обвинувачений певні признаки ненормальності, то його оборонець д-р Лев Ганкевич поставив внесення розслідування його умовий стан. Трибунал допустив внесення. На розправі дня 22. вересня знатоки д-р Маньковський і д-р Літвинський видали парере, що обвинувачений є цілком умово здоровий і відповідає за свій вчинок. Присяжні однак 6 голосами потвердили вину Батюка а Трибунал видав увільняючий присуд. Дня 29. вересня ц. р. дівстав оборонець повідомлення, від жижи, що звільнений Іван Батюк по повороті до дому захоувався дальше ненормально і м. підізвав собі бритвою горло.

— Влом до маг. каси у Величчі. Васники розбили касу магістрату у Величчі та забрали 330 зол. Слідство виявило, що вони закралися до бюра підчас урядування.

— „Стшельци“ постріляні телеграфіста. „Газета Варшавська“ подає, що підчас подорожі „стшельци“ на зїзд до Торуня на станції Кутніа із воза впало кілька крісових стрілі. Одна куля пробіла шибу стаційного будинку і смертельно поранила телеграфіста Антона Моравського, який якраз стояв при телеграфічній апараті і надавав телеграму про відїзд транспорту „стшельцув“ зі стації. Раненого Моравського відвезено до лікарні в Кутні, де він борється зі смертю. Поліція затримала поїзд і хотіла почати слідство, але „стшельци“ загрозили, що будуть стріляти салілами до поліції і поїзд рушив далі в дорогу до Торуня. У Влаодлавку затримали поїзд ще раз, але „стшельци“ прийняли таку грізну поставу, що безрадна поліція пустила поїзд далі.

— Репін ще раз помер. Про славного маляря Ілію Репіна преса писала недавно, що він помер, відтак віджила ця новинка, повідомляючи, що Репін зовсім здоровий і малює собі далі образи. Тепер ПАТ подає знову, що Репін помер в однім селі під Гельсінгфорсом.

— Смерть Леопольда Баварського. В палаці Ляхтенбергіа під Мюнхеном помер у 85 році життя князь Леопольд Баварський. Він був сином регента Баварії, як молодий кадет брав участь у війні 1870 року і в битві під Седаном був ранений. В р. 1915 його іменовано командантом німецької східної армії, що борозась проти Росії. Здобувши Варшаву, князь Леопольд Баварський із тріономом віхав до столиці Польщі. Деякий час його ім'я засланило навіть ім'я Гінденбурга. Померший князь був жонатий із найстарішою сестрою царя Франца Йосифа І. Габсбурга. Його наслідарний син Георг, по програній війні 1918 р. покинув армію і вступив до монастиря в Інсбруку.

— Проект зміни протестантської літургії. „Хресток слухачів“ теологічного факультету в Львові під доглядом кількох професорів працює дуже цікавий проект протестантської служби Божої. Проект цей узяв за підвалу давню літургію ап. Якова та копську Св. Васи-

ШОВКИ та ВОВНИ

англійські і французькі на плащі, костюми і сукні на осінній і зимовий сезон уже надійшли. — Ціни дуже низькі. Д. М. ФАЙЛЬ площа Марійська 6 7 і Казимирівська 31.

ля, що були уживані в перші віки християнства в Східній Церкві. Нова протестантська літургія укладає вірним участь в богослужінні через спільні відповіді на прохання і молитви свого пастора-священника, подає старі, досі не уживані в протестантизмі, церковні мотиви для виконання на органах і для гуртового співу вірних. Нарешті вводять у практику деякі молитви уживані в католицькій Церкві, а навіть деякі ритуали та обрядовості церковні. Загалом проєкт цей має бажанням надати протестантській літургії більше краси і містичного анамніа. Зрештою пастори бажають в обрядовості літургії кальвінізм евангелістичний до лютеранізму а тим і до Православної Церкви, беручи зразок старо-католицьку і українську православну літургію Служби Божої. Однак проєкт цей зустріра досить негативне відношення деяких церковних кальвіністичних чинників.

— Підозріла експлозія у Франції. У магазині мушкет в Ліневіль у Франції була експлозія: вибухло в повітря 27.000 гранатів, 400 скриньок гранатів і 400 прашеців. Згинуло тільки 2 воїни, інші стояли на сторожі. Є підозріння, що арсенал висадив в повітря комуністи.

— Чи є загробне життя? Лондонське товариство спиритистів розказало визначним вченим і письменникам анкету із питаннями: „Чи вірите в загробне життя“ і дістало між іншими такі відповіді: письменник Вельс пише: „Не вірю в загробне життя, а тим менше в свідоме. Але я тим не журюся, бо грецький філософ сказав: „Коли я живу, то нема смерті, колиж прийде смерті, то мене не буде“. Отже яке мені діло до справи загробного життя?“ Генрик Барбїс відповідає: „Ані розум, ані досвід ні досвід не дає нам досі доказу, що загробний світ існує і що ми живем, коли наше тіло помирає. Тільки тоді повірю в загробне життя, коли докажете мені, що розум людини, досвід і наука — це помилка“. Томас Едісон дає таку відповідь: „Віра в посмертне життя є моя улюблена віра. Віра в загробний світ це не тільки прада наших бабам, але і логічна вимога. В природі не гине і атом, енергія є вічна, без причини не діється нічого, тож як міг би згинути без сліду такий чарівний феномен, як душа людини? Смерть, це тільки двері, якими виходимо із цього світу і входимо до іншого; смерть не тільки кінець, але і початок нового життя“. Безнадійно скептичну відповідь дав Люї де Роберт: „По смерті не може бути ніякого життя. Німа для природи і нічим. Колиб людина в природі була чимсь бодай трошки більшим як ніщо, то природа не допустила би до того, щоб в р. 1914—1918 на війні вбито 10 мільонів людей“.

— Італійським жінкам не вільно курити. Мушкеті, бажаючи ареформувати ціле життя нації, не тільки заборонили жінкам носити короткі сукні і декольте, але і курити. На днях у Медіолані славна італійська артистка Марія Алесандрі сиділа в кав'ярні і закурила собі папіроску. Це побачив поліційант, вкештував її і артистка заплатила 200 лірів кари за порушення закону, який забороняє жінкам курити.

— Утік з труни. В естонському місті Нарва мешкав настроєний фортеп'яніст Адо, старий кавалер, який любив на світі тільки дві річі: фортеп'яні — і алкоголь. Цілий день він бігав строїти чужі фортеп'яні, ввечері грав на своїх фортеп'яні, потім шов до сусіднього шиночку випити з товаришами і так жив собі по-маленьку. Але одного вечора його товариші чекали на Ада в шинку і не могли діждатись. Кількох з них пішло до дому приятеля, щоб витягнути його на забаву та застали старого кавалера Ада мертвого, схиленого на фортеп'яні. Всі здивувались, бо Адо був здоровий, як дуб, мав завжди гумор і можна було сподіватись, що він скорше вжениться ніж умире. По місті пішла чутка, що паничка Адо попила собі забагато і з переноси помер наголою смертю. Як чоловік помер, то не анімається нічого тільки похоронити його і приятелі купили труну та влаштували скромний похорон. На щастя чи на нещастя, у хвилині, коли труну несли на паляч до гори, а приятелі плакали, що втратили одного аматора чарог і забав, один із караванярів зашпотався на камінь, упав, а дешевенька шклянна труна скотилась на каміні і розбилась зовсім. Коли труна розіб'ється, то ще не таке велике нещастя: можна купити другу і похоронити небилика як Бог приказав, але тут сталося чудне: небилик Адо упавши з труною на каміні, збудився із летаргії і миттєво від удару прочувая так, що схопився

на рівні ноги, почав лаяти товаришів, що вони його без потреби везуть на цвинтар замість до шинку і в крайнім здерев'яванні адарна наляті одного приятеля в лице. Але небилика треба вибачити і таку неактовність, тому врандуні товариші просто з цвинтаря забрали Ада до шинку і там відсвяткували його воскресіння.

— Забогато жінок. Статистика виказує, що в Європі є майже 12 мільонів жінок більше як мушкеті. В самій Німеччині жіночий пол начислює майже мільон більше від мужеського, так само в Італії і СРСР. Найбільше жінок пропорційно до мушкеті має Португалія, де в самій Лізбоні є 200.000 жінок більше як мушкеті. В Туреччині є 491 тисяч жінок більше як мушкеті. Тільки в Англії більшість жінок дуже незначна, бо на 1000 мушкеті припадає 1007 жінок.

— Умираємо із голоду! Із СРСР приїхав до польської столиці в Стовпцях поїзд із транспортом риби. Цей транспорт вислав більшовицький „Внешторг“ для великої торгівлі рибною у Варшаві. Коли вози розвантажено, зазначено на одному листі величезний напис крейдою: „Вам рибу посилаєм, самі з голоду умираєм“. Якийсь дотепний горожанин СРСР помістив цей напис, щоб дати світові знати, як йому живеться в Радянщині. Представник „Внешторгу“ у Стовпцях почав у тій справі слідство.

— Здоровая населення СРСР „Робочий Москві“ пише, що в Москві і Ленінграді 30 проц. робітників хорі на сухоті і що серед міського населення у страшний розмірах поширені нервові недуги, а саме як наслідок горожанської війни.

— Нові листи Ібзена. В Копенгазі вишукано два досі невідомі листи Генрика Ібзена, адресовані до його шкільного товариша Клобієна, адвоката в Копенгазі. Листи писані з Риму в 1865 і 1866 р. У листах нарікає Ібзен на самоту і на перешкоди в його творчості та описує своє життя в Римі.

Чи існують українські фільми?

Париж, вересень.

У свій час „Діло“ помістило допис із Парижа про російську фільму, що там їде від місяця п. з. „Татари“. Як поглянете на фотографії, зі здивуванням зауважите козаків з оселедцями, Січ, татарський ясир... Це фільма „ВУФКУ“ — „Тарас Трясило“!

Яким чином ця фільма перевернулася в російську? Хто мав інтерес дати цій національній фільмі гермафродитну назву „Татари“?

Ваш випадковий кореспондент рішив цю справу розслідувати. Заглянувши до головної французької фірми, що пошукать цю фільму й шов він дізнався? Цю радянську фільму, продукції „ВУФКУ“ продало тутешнє радянське торговельне представництво і само дало цю назву „Російська фільма“. Це вже гарнє, але далі ще краще. Директор французької фірми, хоч як мало знає Україну, але комерційним нюхом відчув, що „Козак“, „Юкрей“, куди більш цікаві будуть для публіки й звернувся на це увагу радянського представництва, але на це дістав категоричну відповідь, що „не треба допомагати українському сепаратизмові“ (!).

Ваш кореспондент займався цією справою і виявилось, що цей нечуваний вибрик не є якимсь випадковим явищем, а цілком конкретною послідовною політикою, яку веде російське радянське кіно, поборюючи за кордоном українське радянське кіно.

Кілька років був тут представником „ВУФКУ“ молодий, але знаний український режисер Деслава. Та ось вже більше року як приїхав до Парижа якийсь добродій з Берліна, російський жид, як представник „Совкіно“ (російське радянське кіно), відібрав від п. Деслава його уповноваження, бо „жидицьких сепаратних виступів „ВУФКУ“ не може бути“...

Деслава писав до Харкова. Жадної відповіді „ВУФКУ“ не хоче, чи краще не може нічого зробити.

Був тут недавно відомий талановитий майстер з України Довженко, але до нього присташили якогось чекіста й крім комуністів з „Юмашіте“, бідолашний Довженко нікого не бачив. Значним подорожжю його для пропаганди українського кіна введено до аера.

Ось чому Січ і Козаків й Тарас Трясило нараз зникли з екранів.

Про не навіть чорносотенець Василь Шулгин не міг з'ясувати... Л. І.

БІЛЯНС

за діловий рік 1929

Італійської акційної спілки

„Assicurazioni Generali Trieste“.

Заїр Управління Товариства „Assicurazioni Generali Trieste“ за дев'яносто восьмий діловий рік, доклав ще раз, що здорові підвалини підприємства оперті на праві 100-літньої діяльності, зуміли побороти успішно тямні труднощі, завдані з кризою 1929 р.

Лютя зима устунила весні, яка ворожила надії багатого промаж, однак багаті врожай причинилися лише до дідмакчої знижки при на збіжжя і не принесли передбачуваних користей різникам. Нагальний крах американського грошового ринку відбився на цілїм світі і силою факти рівнож досяг у деякій мірі Товариства Assicurazioni Generali Trieste, яке обіймає свою діяльність безпосередньо чи посередньо цілий світ.

Однак павалили тому, що Товариство Assicurazioni Generali Trieste є тепер не лише інституцією, яка веде свої власні інтереси у всіх ділянках забезпечення, але зосереджує в собі також велике число інших забезпечених товариств, позичених з ним або в формі концерну, або цілкомно приналежних до нього, які своєю діяльністю обіймають цілий світ — творить волю одну могутчу будиначу, об яку розбиваються хвилі навіть найсильніших господарських криз.

Ця експанзія, це широке розгалуження і узгачення системи праці, якої провідною думкою є розважливість і обережність, здійснені є в організаційній і фінансовій царині іжею, яка є підвалиною найбільше зразкового забезпеченого товариства, себто розкладення ризика на лянвийрну підставу, а можливо в найбільшій скількиності країв світа, причім не лише ризика забезпеченого, але й ризика зловлати і вивести капіталу.

Ця система є одною з головних причин, що некорисні господарські умовини 1929 р. не здержали росту підприємства, бо в товаристві з такою міжнародною експанзією як Assicurazioni Generali Trieste, віденні наслідки кризи в поодиноких краях вирівнюються автоматично завдяки зискам осягненим у краях ліпшої кон'юнктури.

Треба заважати, що на стан посідання Товариства складаються вальори в різних валютах світа, здебільша в доларах, фунтах, швейцарських франках і т. д. Склад білянсу, вимагає очевидно перечислення всіх позицій в італійських лірах по курсі дня.

Для орієнтації щодо вислідів діяльності Товариства за 1929 рік наводимо такі часла:

Масновий стан Товариства.

Гарантийні фонди Товариства на день 31. грудня 1929 р. і мільярд 316 мільонів лірів, або 613,519,000 зол. — з яких більшу часть (844 мільонів) складають першорядні вартості паперів в різних валютах та власні доми Товариства великої вартості, прийаті білянсово в значній більшості нижче теперішньої ціни. На резерву премій з життєвих забезпечень припадає з тих фондів 924 мільонів лірів, що в порівнянні з минулим роком дає приріст понад 100 мільонів лірів.

Перебіг забезпечених операцій.

Життєвий відділ виказує у звітовому році виплату премій у висоті 266 міль. лірів (зол. 124 мільонів) та дохід з зловлат капіталів 47 мільонів лірів (зол. 21,911,400—).

Обезпечення на життя, які є в силі на день 31. грудня 1929 р. осягнули імпозантне число 5 мільярдів 761 мільонів лірів (золотих 2,685,778,820—).

У предметовім відділі, що обіймає забезпечення транспортів, огневї, від крадіжки і інші, виплат премій винис 337 мільонів лірів (зол. 157,109,400) причім на резерви премій з цих забезпечень списано 136 мільонів лірів (зол. 63,403,200—).

Загальний зиск за діловий рік 1929 лірів 30,062,302-54.

Для характеристики здорової, солідної підстави Товариства треба надімити, що на забезпечення ризика життєвих і річевих об'яток Товариством, служать не лише технічні резерви, диспонувані в поодиноких краях, згідно з обов'язуючими приписами, але й цілий подишений великий вільний масток Товариства.

Технічні резерви, диспонувані в Польщі сягають тепер до суми 7 мільонів зол. 649

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платині кооперативам дня 30. вересня п. з. масло бльокве 380 зол., масло солоне експортне 400 зол., масло гуртом 420—440 зол., деталічно 460—480 зол., літра молока 029 сотиків, літра сметани 120 зол., коня миль 1030 зол.

